

# ΑΙΘΕΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ & ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ  
ΣΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΚΕΨΗΣ



Michaela Glöckler M.D. , Otto Wolff, M.D, Dr. Helmut von Kügelgen,  
Dr. Jenny Josephson, Dr. Elizabeth Jacobi, Bruno Callegaro M.D.,  
Freya Jaffke, Dennis Klocek, Bonnie & William RiverBento, Bronja  
Zahlingen, Ingun Schneider, Lisa Gromicko, Joan Almon, Sally  
Jenkinson, Joop van Dam, Dr Elisabeth Jacobi, Nancy Foster.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ETRA

Τίτλος: Αιθερικός οργανισμός και παιδική ηλικία  
Από την διαμόρφωση του οργανισμού στη γέννηση της σκέψης

Σύνθεση & μετάφραση: Γεράσιμος Ε. Κατραμάδος - *MSc in AM*  
Επιμέλεια έκδοσης: Άρτεμις Χανιώτη

Σύνθεση διαλέξεων των:

Michaela Glöckler M.D. , Otto Wolff, M.D, Dr. Helmut von Kügelgen,  
Dr. Jenny Josephson, Dr. Elizabeth Jacobi, Bruno Callegaro M.D.,  
Freya Jaffke, Dennis Klocek, Bonnie & William RiverBento, Bronja  
Zahlingen, Ingun Schneider, Lisa Gromicko, Joan Almon, Sally  
Jenkinson, Joop van Dam, Dr Elisabeth Jacobi, Nancy Foster.

ISBN: 978-618-5735-50-0

Εκδόσεις ETRA© 2025

Ευεργετών 7, Π. Φάληρο, 17563

T: 210 9811753 - [www.etra.gr](http://www.etra.gr)

*Κανένα μέρος του παρόντος βιβλίου δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί με οποιαδήποτε μηχανική, φωτογραφική ή ηλεκτρονική διαδικασία ή με τη μορφή φωνογραφικής εγγραφής, ούτε να αποθηκευτεί σε σύστημα ανάκτησης, να μεταδοθεί ή να αντιγραφεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο για δημόσια ή ιδιωτική χρήση χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.*

*Το αιθερικό σώμα είναι εκείνο που χαρίζει ζωή και μορφή στο ανθρώπινο σώμα. Χωρίς αυτό δεν θα υπήρχε ανάπτυξη ούτε συνοχή, γιατί κάθε μέρος δεν θα συνδεόταν με το όλον. Είναι σαν ένας αόρατος αρχιτέκτονας που δίνει σχήμα και ρυθμό, και ταυτόχρονα σαν καλλιτέχνης που δημιουργεί αρμονία. Μέσα από το αιθερικό σώμα ο άνθρωπος δεν ζει μόνο βιολογικά, αλλά ανοίγεται και προς τον κόσμο της σκέψης και του πνεύματος.*

- Otto Wolff, M.D



## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα του εκδότη	7
Το αιθερικό σώμα	9
Κατανόηση της αιθερικής οργάνωσης στον άνθρωπο	29
<b>Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ</b>	
<b>Στάδια Ανάπτυξης κατά τα Πρώτα Επτά Χρόνια</b>	57
• Οι Νόμοι της Παιδικής Ηλικίας	
• Στάδια Ανάπτυξης στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία	
• Το Μικρό Παιδί από τη Γέννηση έως τα Επτά	
<b>Γέννηση, Βρεφική Ηλικία</b>	
<b>και τα Πρώτα Χρόνια της Ζωής</b>	99
• Ανάπτυξη του Παιδιού: Από τη Σύλληψη έως τη Γέννηση	
• Κατανοώντας την Όρθια Στάση	
• Το Θαύμα της Απόκτησης του Λόγου	
• Κίνηση, Χειρονομία και Γλώσσα στη Ζωή του Μικρού Παιδιού	
• Υποστηρίζοντας την Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Χεριού	
• Προς την Ανθρώπινη Ανάπτυξη	
Η Φυσιολογική Βάση του Ύπνου	
• Θέτοντας τα Σωματικά Θεμέλια της Ψυχής της Συνείδησης	
<b>Η Ανάπτυξη της Συνείδησης:</b>	
<b>Μίμηση, Παιχνίδι και Μάθηση</b>	191
• Δυνάμεις Ανάπτυξης και Δυνάμεις της Φαντασίας:	
Κατανόηση της Ονειρικής Συνείδησης του Μικρού Παιδιού	
• Ο Ζωτικός Ρόλος του Παιχνιδιού στην Παιδική Ηλικία	
• Η Ευφυΐα του Παιχνιδιού	
• Κατανοώντας τη Μίμηση	
<b>Προετοιμασία για το Νηπιαγωγείο και το Σχολείο</b>	263
• Προετοιμασία για το Νηπιαγωγείο	
• Η Γέννηση του Αιθερικού	
• Προετοιμασία για την Α΄ Δημοτικού	
• Οδηγίες για την προετοιμασία της Α΄ Δημοτικού	



## ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Το βιβλίο που κρατά ο αναγνώστης στα χέρια του δεν είναι μια απλή συλλογή επιστημονικών ή παιδαγωγικών άρθρων. Είναι μια πρόσκληση να δούμε τον άνθρωπο ως ον που φέρει μέσα του κρυφές, αλλά δραστήριες δυνάμεις: τις δυνάμεις του αιθερικού σώματος. Από τη σύλληψη και την εμβρυϊκή ζωή έως την πρώτη σχολική ηλικία, οι δυνάμεις αυτές πλάθουν το σώμα και ταυτόχρονα θεμελιώνουν την ψυχική και πνευματική ανάπτυξη. Για τον παιδαγωγό, τον ιατρό και τον γονιό που συνοδεύει το παιδί, η κατανόηση αυτών των δυνάμεων είναι πολύτιμο κλειδί.

Οι συγγραφείς που συγκεντρώνονται εδώ –παιδίατροι, δάσκαλοι και ερευνητές της πνευματικής επιστήμης– φωτίζουν, ο καθένας από τη δική του σκοπιά, αυτή την κρυφή αλλά ζωτική πραγματικότητα. Έτσι, το βιβλίο γίνεται ένας συνοδοιπόρος για όποιον θέλει να εμβαθύνει στην ουσία της ανάπτυξης και να φέρει ζεστασιά, φαντασία και σεβασμό στην ανατροφή του παιδιού.

Εύχομαι το έργο αυτό να στηρίζει τον αναγνώστη σε μια εποχή που η παιδική ηλικία χρειάζεται όσο ποτέ να προστατευθεί και να ανθήσει.

\*\*\*



## ΤΟ ΑΙΘΕΡΙΚΟ ΣΩΜΑ

Otto Wolff, M.D., Ph.D.

Το να μιλήσουμε για το αιθερικό σώμα δεν είναι κάτι εύκολο. Σήμερα έχουμε συνηθίσει να μιλάμε για γεγονότα, να κρατάμε σημειώσεις και στη συνέχεια να τις παίρνουμε μαζί μας στο σπίτι. Τα γεγονότα από μόνα τους δεν μπορούν να δημιουργήσουν μια εικόνα του αιθερικού σώματος. Μπορείτε να μετρήσετε τα μέρη του φυσικού σώματος. Μπορείτε να μιλήσετε με αυτόν τον τρόπο ακόμη και για το αστρικό σώμα. Το αιθερικό σώμα, ωστόσο, αναγεννάται πάντα, αλλάζει συνεχώς. Επομένως, αυτό που ξέρετε γι' αυτό τώρα, δεν σημαίνει ότι θα ισχύει αύριο ή του χρόνου ή σε δέκα χρόνια. Αυτή είναι μια δύσκολη έννοια, και γι' αυτό θα προσπαθήσω να σας δώσω μια εικόνα την οποία στη συνέχεια εσείς μπορείτε να αναπτύξετε. Μπορώ να αναφέρω κάποια γεγονότα, αλλά θα ήμουν ευτυχής αν ξεχάσετε τα γεγονότα μετατρέποντάς τα σε φαντασία. Όπως γνωρίζετε, το αιθερικό σώμα είναι ένα βήμα πάνω από το φυσικό σώμα. Πάνω από το αιθερικό είναι το αστρικό σώμα και πάνω από αυτό το Εγώ. Αυτό μαθαίνουμε από την ανθρωποσοφία. Είναι καθοριστικό για μας να γνωρίζουμε τη διαφορά μεταξύ των αιθερικών δυνάμεων και του αιθερικού σώματος. Όπως γνωρίζετε υπάρχουν δυνάμεις που προέρχονται από την περιφέρεια. Έχουν το κέντρο τους έξω και είναι αντίθετες με τις δυνάμεις που σχετίζονται με τη Γη. Οι τελευταίες έχουν το κέντρο τους μέσα στη Γη. Οι αιθερικές δυνάμεις προέρχονται από το εξωτερικό. Αυτό αποτελεί πρόβλημα, επειδή ο δικός μας τρόπος σκέψης είναι αντίθετος. Σκεφτόμαστε αιτιοκρατικά, ότι ένα πράγμα προκαλεί ένα άλλο. Οι αιθερικές δυνάμεις εισρέουν από έξω και για να το πούμε πιο συγκεκριμένα: οι πλανήτες είναι λίγο πολύ η προέλευση των